

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

I- OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zaštitu na radu obezbjeđuju i provode preduzeća, organizacije društvenih djelatnosti, banke i druge finansijske organizacije, organizacije za osiguranje, zadruge i drugi oblici saradnje i zajedničkog poslovanja sa stranim licima, radne zajednice organa društveno-političkih zajednica, društveno-političkih organizacija, društvenih organizacija, udruženja građana i drugih organizacija i zajednica (u daljem tekstu: organizacija) ako zakonom nije drugačije određeno.

Zaštitu na radu obezbjeđuju i provode i radni ljudi koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom, odnosno ličnim radom i sredstvima u svojini građana, građansko-pravna i fizička lica, poljoprivredna gazdinstva, predstavništva stranih firmi i diplomatska i konzularna predstavništva u Socijalističkoj republici Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: poslodavac).

Član 2.

Organizacija, odnosno poslodavac dužni su da u okviru plana razvoja ili posebnog programa mjera zaštite na radu obezbijede potrebna sredstva za provođenje i unapređivanje zaštite na radu sa rokovima za njihovu realizaciju.

Član 3.

Pravo na zaštitu na radu imaju:

1. radnici u radnom odnosu u organizaciji, odnosno kod poslodavca;
  2. sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu, kao i učenici i studenti na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi u organizaciji, odnosno kod poslodavca;
  3. učenici, odnosno studenti na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi u vaspitno-obrazovnoj organizaciji;
  4. lica na stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji ili dokvalifikaciji, odnosno profesionalnoj rehabilitaciji u organizaciji, odnosno kod poslodavca;
  5. učesnici dobrovoljnih i obaveznih radova, omladinskih radnih akcija i takmičenja;
  6. lica koja se nalaze na izdržavanju kazne;
- zaštitu na radu iz tač. 1. 2. i 4. prethodnog stava obezbjeđuje organizacija, odnosno poslodavac, iz tačke 3. vaspitno-obrazovna organizacija, iz tačke 5. organizator radnih akcija i takmičenja i iz tačke 6. kazneno-popravna organizacija.

Član 4.

Sindikatski ima pravo da učestvuje u unapređenju, preduzimanju i unapređivanju zaštite na radu radnika u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 5.

Vaspitno-obrazovne organizacije obezbjeđuju putem nastavnog plana i programa, učenici i studenti stiču odgovarajuća znanja iz oblasti zaštite na radu, u obimu koji odgovara potrebi struke i obrazovnog profila za koji se vrši obrazovanje.

II- MJERE ZAŠTITE RADNIKA NA RADU

Član 6.

Mjere zaštite radnika na radu obuhvataju:

1. mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu;
2. mjere u vezi sa uslovima rada;
3. mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika.

Mjere zaštite na radu iz prethodnog stava utvrđuju se zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, opštim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom.

1. Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 7.

Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte i posebne mjere i mjere koje su obavezne provesti određene organizacije, odnosno poslodavci.

Opšte mjere zaštite radnika na radu određuju se na svim radnim mjestima.

Posebne mjere zaštite radnika na radu primjenjuju se na određenim radnim mjestima kada se zbog specifičnosti opasnosti i štetnosti zaštita ne može obezbijediti primjenom opštih mjera zaštite radnika na radu.

Mjere koje su obavezne provesti organizacije, odnosno poslodavci odnose se na mjere kod izrade tehničke dokumentacije, izgradnju, uređenje radilišta i pregled oruđa za rad.

a) Opšte mjere zaštite radnika na radu

Član 8.

Opšte mjere zaštite radnika na radu obuhvataju naročito: uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije, obezbjeđenje odgovarajućih saobraćajnica, upotrebu bezbjednih sredstava rada, pružanje prve pomoći, obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjjetljenja, ograničenje buke i vibracije, otklanjanje štetnih uticaja kod rada na otvorenom prostoru i djelovanje opasnih materija i opasnih zračenja, obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu na drugi način otkloniti, organizacija, odnosno poslodavac dužni su obezbijediti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu (u daljem tekstu: sredstva lične zaštite).

b) Posebne mjere zaštite radnika na radu

Član 9.

Posebne mjere zaštite radnika na radu određuju se naročito kod radova koji se izvode pod zemljom i pod vodom, u vodi i vlazi, pri niskim i pri visokim temperaturama, na otvorenom prostoru, na visini, na pokretnim objektima, sa kancerogenim supstancama, štetnim agensima i opasnim zračenjima, u zagađenoj atmosferi i pri hemijsko-tehnološkim procesima gdje postoji opasnost od zaraznih bolesti.

c) Mjere koje su obavezne provesti određene organizacije, odnosno poslodavci

Član 10.

Organizacija, odnosno poslodavac, koji izrađuju tehničku dokumentaciju za objekte namijenjene za radne prostorije i organizacija koja vrši projektovanje tehničko-tehnološkog procesa, obavezni su pri projektovanju primijeniti propisane mjere zaštite na radu sa naznakom svih opasnosti sa predviđenim mjerama za njihovo otklanjanje i navesti propise koji su korišteni kod projektovanja, odnosno izrade tehničke dokumentacije.

Organizacija, odnosno poslodavac, iz prethodnog stava izdaju ispravu ispravu kojom se dokazuje da je projektovanje objekta, odnosno tehničko-tehnološkog procesa izvršeno u skladu sa zakonom i propisima donesenih na osnovu zakona.

Ako u izradi tehničke dokumentacije učestvuje više organizacija, odnosno poslodavaca, investitor je obavezan da na osnovu posebnih projekata, odnosno isprave iz prethodnog stava obezbijedi od organizacije, odnosno poslodavca koji vrši projektovanje, ili od organizacije iz člana 21. ovog zakona jedinstvenu ispravu.

Član 11.

Izvođač građevinskih objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, odnosno izvođač tehničko-tehnološkog procesa obavezan je da izvodi radove prema tehničkoj dokumentaciji i obezbijedi dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat, odnosno tehničko-tehnološki proces izveden prema

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu i ispunjavaju uslove iz projektne dokumentacije.

Ako u izgradnji građevinskih objekata, odnosno izvođenju tehničko-tehnoloških procesa učestvuje više izvođača, investitor je obavezan da, na osnovu dokaza iz prethodnog stava, obezbijedi jedinstven dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat izgrađen odnosno tehničko-tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu.

Član 12.

Proizvođači mašina, uređaja na mehanizovani pogon, alata i drugih sredstava za rad i opremu (u daljem tekstu: sredstva rada i opreme) prilikom projektovanja, konstruisanja, odnosno proizvodnje, obavezni su primijeniti propisane mjere zaštite na radu, izdati uputstvo za bezbjedan rad i održavanje i ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 13.

Proizvođač sredstava lične zaštite, za koja nije propisan jugoslovenski standard, obavezan je pri projektovanju, konstruisanju, odnosno proizvodnji sredstava lične zaštite primijeniti mjere zaštite na radu i izdati uputstvo za upotrebu i održavanje i na sredstvima lične zaštite označiti da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

Ako nije tehnički moguće da se na sredstvima lične zaštite iz prethodnog stava označi da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona, proizvođač je obavezan izdati odgovarajuću ispravu kojom se to dokazuje.

Član 14.

Uvoznik sredstava rada i opreme dužan je kupoprodajnim ugovorom obezbijediti garanciju da ista odgovaraju međunarodnim konvencijama, tehničkim propisima i propisima donesenim na osnovu zakona.

Za sredstva i opremu iz prethodnog stava uvoznik je obavezan pribaviti odgovarajuća uputstva za upotrebu i održavanje i prevesti ih na srpskohrvatski jezik, odnosno hrvatskosrpski jezik.

Član 15.

Isprave iz člana 10. stav 2. i 3. člana 13. stav 2. i garanciju iz stava 1. prethodnog člana može, na zahtjev organizacije, odnosno poslodavca, izdati organizacija koja ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme.

Član 16.

Organizacija, odnosno poslodavac ne mogu staviti u promet, odnosno upotrebu sredstava rada i opremu i sredstva lične zaštite prije nego što utvrde da odgovaraju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 17.

Organizacija, odnosno poslodavac koji obavljaju građevinsku i drugu djelatnost na privremenim radilištima obavezni su prije početka rada izraditi elaborat o uređenju radilišta u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona i obezbijediti izvođenje radova prema tom elaboratu.

Organizacija, odnosno poslodavac iz prethodnog stava obavezni su elaborat o uređenju radilišta dostaviti organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada najmanje osam dana prije početka rada na radilištu.

Član 18.

Ako dvije ili više organizacija, odnosno poslodavaca koriste isti prostor za radilište, svaka od njih provodi mjere zaštite na radu, a glavni izvođač, odnosno investitor obavezan je obezbijediti jedinstven elaborat zaštite na radu.

Član 19.

Organizacija, odnosno poslodavac dužni su obezbijediti:

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

1. stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti radnika koji se njima koriste ili dolaze u dodir pri radu;
2. ispitivanje fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se one pojavljuju radi obezbjeđivanja propisanih uslova rada;
3. ispitivanje mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju tehničko-tehnološki procesi rada.

Član 20.

Propisima donesenim na osnovu zakona određuju se sredstva rada i opreme, odnosno radne i pomoćne prostorije koje podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, kao i rokovi u kojima se vrše pregledi i ispitivanja, ako to nije predviđeno tehničkim propisima ili jugoslovenskim standardima.

Član 21.

Periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama, odnosno sredstava lične zaštite vrši organizacija koja ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme.

Bliže uslove u pogledu potrebnih kadrova i tehničke opreme iz prethodnog stava propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada. Rješenje o ispunjenju uslova iz prethodnog stava donosi funkcioner republičkog organa uprave nadležan za poslove rada.

Protiv rješenja iz prethodnog stava ne može se izjaviti žalba.

Član 22.

O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima iz stava 1. prethodnog člana organizacija sačinjava ispravu ako vrši pregled za svoje potrebe, a izdaje ispravu ako vrši pregled za drugu organizaciju, odnosno poslodavca.

Isprava iz prethodnog stava sadrži rezultat pregleda i ispitivanja i konstataciju da li pregledana sredstva rada i opreme i sredstva lične zaštite udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Način i postupak vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz stava 1. prethodnog člana i oblik i sadržaj isprave iz stava 1. ovog člana propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 23.

Periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, vrši organizacija, odnosno poslodavac u rokovima, po postupku i na način koji utvrde opštim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom.

Član 24.

Nadzor nad zakonitošću rada organizacija koje su dobile rješenja iz člana 21. stav 3. ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na obavljanje poslova pregleda, ispitivanja sredstava rada i opreme, radne sredine i sredstava lične zaštite, vrši republički organ uprave nadležan za poslove rada.

2. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 25.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Niko ne može zasnovati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenom radnom mjestu mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavijestiti organizaciju iz oblasti zdravstva.

Član 26.

Kada su na određenom radnom mjestu uslovi rada takvi, da i pored primjene mjera zaštite na radu postoji opasnost od oboljenja, odnosno od nastupanja invalidnosti nakon određenog vremena provedenog

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

na tom radnom mjestu, organizacija odnosno poslodavac dužni su preduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja odnosno invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu.

Mjere iz predhodnog stava mogu biti: ograničenje vremena rada u toku dnevnog radnog vremena ili određenog perioda na radnom mjestu iz predhodnog stava, raspoređivanje radnika na druge poslove u toku radnog dana, raspoređivanje radnika na drugo radno mjesto koje odgovara stepenu njegove stručne spreme određene vrste zanimanja, znanju i sposobnostima, preventivne i programirane odmomore, kao i druge mjere utvrđene opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Član 27.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se naročito teški, naporni i po zdravlje štetni poslovi (u daljem tekstu: poslovi sa posebnim uslovima rada).

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada smatraju se:

1. radna mjesta sa povećanim rizikom od pvrjeđivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika;
2. radna mjesta sa specifičnim zahtjevima, koji u cilju bezbjednog i uspješnog rada uslovljavaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima;
3. radna mjesta na kojima ne postoji mogućnost primjene propisanih mjera zaštite na radu.

Član 28.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se radna mjesta sa posebnim uslovima rada na kojima se skraćuje radno vrijeme srazmjerno štetnom uticaju na zdravlje odnosno radnu sposobnost radnika.

Skraćivanje radnog vremena iz predhodnog stava vrši se na osnovu predhodno pribavljenog stručnog nalaza ovlašćene organizacije da se postojećim mjerama zaštite na radu ne mogu otkloniti štetni uticaji na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, kao i saglasnosti republičkog organa uprave nadležnog za poslove rada.

Listu ovlašćenih organizacija iz predhodnog stava utvrđuje funkcioner republičkog organa uprave nadležan za poslove rada.

Postupak skraćivanja radnog vremena propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 29.

Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, organizacija odnosno poslodavac obavezni su uputiti radnika na odgovarajući ljekarski pregled i takve preglede vršiti u rokovima utvrđenim opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom, zavisno od opasnosti i štetnosti kojima su radnici izloženi, a najmanje jedanput u roku od tri godine, ako posebnim propisom nije određen kraći rok.

Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled iz predhodnog stava organizacija odnosno poslodavac obavezni su dostaviti organizaciji u oblasti zdravstva podatke o radnim mjestima i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

Član 30.

O rezultatima odgovarajućeg ljekarskog pregleda radnika organizacija u oblasti zdravstva vodi evidenciju i u roku 15 dana od izvršenog pregleda, na osnovu evidencije, dostavlja izvještaj organizaciji odnosno poslodavcu.

Član 31.

Preglede radnika koji rade na radnim mjestima iz člana 27. ovog zakona vrši organizacija u oblasti zdravstva sa organizovanom službom za zdravstvenu zaštitu radnika i druge organizacije u oblasti zdravstva u kojima se vrše odgovarajući ljekarski pregledi.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada propisuje uslove za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i uslove u pogledu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika.

Član 32.

Radnik za koga se na periodičnom pregledu utvrdi da više ne ispunjava uslove na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti.

Privremeno raspoređivanje radnika iz predhodnog stava traje do dana dostavljanja pravosnažnog rješenja od strane stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 33.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se radna mjesta, radne prostorije i prostori u kojima je zabranjeno pušenje.

4. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 34.

Radniku se može odrediti rad noću, pod uslovima:

1. da je o potrebi uvođenja rada noću odluku donio nadležni organ u organizaciji odnosno poslodavac;
2. da je za vrijeme rada noću obezbjeđen topli obrok;
3. da su obezbjeđeni uslovi za dolazak i odlazak sa posla.

Saglasnost za raspored radnice na rad noću, u smislu člana 45. stav 4. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa ("Službeni list SFRJ", 60/89), daje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 35.

U organizacijama odnosno kod poslodavaca gdje se radi u smjenama radnici imaju pravo i dužnost da obezbjede periodičnu izmjenu smjena, s tim što radnik jedne smjene može da radi noću neprekidno najduže jednu sedmicu.

Član 36.

Radniku se ne može narediti prekovremeni rad odnosno rad noću ako bi po nalazu stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti takav rad mogao ugroziti odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

III – PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ORGANIZACIJE, POSLODAVCA I RADNIKA

Član 37.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su da organizuju poslove zaštite na radu. Broj radnika i stepen njihove stručne spreme zavisi od tehničko-tehnološkog procesa, štetnosti po zdravlje radnika, broja zaposlenih, broja radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i drugih opasnosti.

U organizaciji odnosno kod poslodavca kod kojih postoje radna mjesta sa posebnim uslovima rada, poslove zaštite na radu mogu obavljati radnici koji imaju visoku ili višu stručnu spremu zaštite na radu VI stepena ili višu stručnu spremu iz tehničke grupacije.

Vršenje određenih poslova zaštite na radu organizacija odnosno poslodavac može povjeriti organizaciji koja ispunjava uslove u smislu člana 21. ovog zakona.

Član 38.

Organizacija odnosno poslodavac obavezni su odmah izvjestiti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu.

Član 39.

Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto i kada se vrše promjene u tehničko-tehnološkom procesu odnosno procesu rada, radnik se obavezno obučava iz oblasti zaštite na radu po programu koji se donosi u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Po izvršenom obučavanju, organizacija, odnosno poslodavac dužni su da izvrše provjeru sposobnosti radnika za samostalan i bezbjedan rad na radnom mjestu. Obuku radnika i provjeru sposobnosti iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti radnici s visokom ili višom stručnom spremom.

Radnik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

U slučaju iz predhodnog stava radnik će se rasporediti na radno mjesto koje odgovara stepenu njegove stručne spreme određene vrste zanimanja, znanju i sposobnostima.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 40.

U toku obučavanja iz oblasti zaštite na radu, radnik se upoznaje, naročito sa:

1. tehničko-tehnološkim procesima i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje su raspoređeni;
2. opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija;
3. mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode;
4. upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korišćenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu;
5. pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu;
6. pružanjem prve pomoći;
7. organizacijom zaštite na radu;
8. korištenjem protivpožarnih aparata.

Ako organizacija odnosno poslodavac nisu u mogućnosti da izvrše obučavanje radnika u sssmislu predhodnog stava, te poslove povjeriće organizaciji registrovanoj za tu djelatnost.

Član 41.

Radnik je dužan da se pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu, da koristisredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu za bezbjedan rad koji utvrdi organizacija odnosno poslodavac.

Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

Član 42.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuje se koja sredstva lične zaštite pripadaju radniku.

Radnik određen opštim aktom odnosno poslodavac dužan je da obezbjedi namjensko korištenje sredstava lične zaštite radnika.

Član 43.

Radnik je dužan da obavi ljekarski pregled na koji ga upućuje organizacija odnosno poslodavac u smislu člana 29. ovog zakona.

Radnik koji se ne podvrgne ljekarskom pregledu iz predhodnog stava, ne može otpočeti odnosno nastaviti rad na tom radnom mjestu.

Član 44.

Radnik pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti ne može započeti odnosno nastaviti rad.

Radnik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u slučajevima i na način utvrđen opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Provjeru, da li je radnik pod uticajem alkohola, vrši organizacija odnosno poslodavac upotrebom alko-testa po postupku koji je utvrđen za vršenje takve provjere u propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Član 45.

Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

Prijava može biti pismena ili usmena, a podnosi se radniku određenom opštim aktom odnosno poslodavcu.

Član 46.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i propisanih obaveza u smislu ovog zakona čini težu povredu radne obavezeu skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 47.

Sindikata ima pravo da od organizacije odnosno poslodavca, traži preduzimanje mjera zaštite na radu utvrđenih ovim zakonom.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su razmotriti inicijativu sindikata, preduzeti odgovarajuće mjere i o tome izvjestiti sindikat i organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative.

Član 48.

Ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje, a organizacija odnosno poslodavac smatraju da takav postupak radnika nije opravdan, dužni su da o tome odmah izvjestite organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada i sindikat.

Po prijemu izvještaja iz predhodnog stava, organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je odmah izvršiti uviđaj na licu mjesta i narediti da se sprovedu odgovarajuće mjere zaštite, odnosno zabraniti rad dok se te mjere ne sprovedu ili izvjestiti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.

Član 49.

Poslovodni organ organizacije odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom, svaki u svom djelokrugu, odgovoran je za sprovođenje zaštite na radu.

IV- EVIDENCIJA

Član 50.

Organizacija, odnosno poslodavac dužni su da vode propisanu evidenciju o :

1. radnicima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada;
2. provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu ;
3. izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opremei sredstava lične zaštite ;
4. povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njih ovim uzrocima ;
5. ljekarskim pregledima.

Član 51.

Organizacija, odnosno poslodavac dužni su organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada dostaviti godišnji izvještaj o slučajevima iz tačke 4. predhodnog člana.

Član 52.

Način vođenja evidencije i čuvanja isprava, kao i sadržaj godišnjeg izvještaja, propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

V- INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 53.

Inspeksijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu zakona, tehničkih propisa i jugoslovenskih standarda koji se odnose na zaštitu na radu i opštih akata iz oblasti zaštite na radu vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, ako posebnim zakonom taj nadzor nije stavljen u nadležnost drugog organa.

Član 54.

Nadzor iz predhodnog člana vrši opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, osim nadzora koji je ovim zakonom stavljen u nadležnosti republičkog organa uprave nadležnom za poslove rada. Poslove inspeksijskog nadzora iz predhodnog člana vrši inspektor rada.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 55.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada vrši neposredni nadzor u organizacijama , odnosno kod poslodavca gdje se vrši :

- 1.proizvodnja sirovog željeza ,čelika i ferolegura;
- 2.proizvodnja i prerada glinice , aluminijuma , olova i cinka , mangana i drugih teških metala
- 3.proizvodnja baznih kemikalija , plastičnih masa , premaznih sredstava, lijekova i farmaceutskih kemikalija , koksa i karbogasa;
- 4.proizvodnja eksploziva i eksplozivnih sredstava i pirotehničke galanterije ;
- 5.proizvodnja naftnih derivata ;
- 6.proizvodnja celuloze i papira i hemijska prerada drveta ;
- 7.proizvodnja azbestno –cementnih proizvoda ;
- 8.proizvodnja termoelektrične energije.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada vrši neposredni nadzor na izvođenju radova :

- 1.u tunelima i na drugim podzemnim radovima , izuzev rudarskih ;
- 2.na armirano –betonskim, čeličnim i drvenim mostovima raspona preko 30 metara;
- 3.u kesonima i ronilačkim radovima;
- 4.na izgradnji termoelektrana i termoelektrana

Član 56.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektori rada obavezni su u organizacijama i kod poslodavca kod kojih se obavljaju tehničko –tehnološki procesi rada izvršiti preglede najmanje jedanput godišnje, a u drugim slučajevima po potrebi.

Inspektori rada obavezni su izvršiti i kontrolne preglede u organizacijama i kod poslodavca iz prethodnog stava kod kojih su naređene mjere za otklanjanje nedostataka iz oblasti zaštite na radu.

Član 57.

Ako inspektor rada utvrdi povrede propisa o zaštiti na radu , donijeće rješenje o otklanjanju tih nedostataka , odnosno nepravilnosti i odrediti rok u kome se oni imaju otkloniti.

Organizacija , odnosno poslodavac obavezni su pismeno izvjestiti inspektora o izvršenju rješenja u roku osam dana od dana isteka roka za otklanjanje nedostataka,odnosno nepravilnosti.

Inspektor rada može narediti da se provede i mjera zaštite na radu koja nije propisana , ako su radnici na radu neposredno ugroženi.

Ako su za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka potrebna veća investiciona ulaganja , a život i zdravlja radnika nisu neposredno ugroženi, inspektor rada narediće organizaciji , odnosno poslodavcu da sačini poseban investicioni program o postupnom usklađivanju stanja sa odredbama propisa o zaštiti na radu , o čemu će istovremeno izvjestiti izvršni organ skupštine opštine.

Član 58.

Opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada dužan je odmah po prijemu obavještenja od organizacije ,odnosno poslodavca izvjestiti republički organ uprave nadležan za poslove rada o svakom smrtnom slučaju , nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika i težoj povredi na radu.

Opštinski inspektor rada obavezan je odmah izvršiti uviđaj svakog smrtnog slučaja ,nesreće koja je zadesila dva ili veći broj radnika i teže povrede na radu u organizaciji, odnosno kod poslodavca.

Nakon izvršenog uviđaja iz prethodnog stava opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je preduzeti odgovarajuće mjere i dostaviti vanredni izvještaj republičkom organu uprave nadležnom za poslove rada.

Kod smrtnog slučaja i nesreće koja je zadesila veći broj radnika, uviđaj će, po potrebi , izvršiti i republički inspektor rada.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 59.

Ako inspektor rada utvrdi da postoji neposredna opasnost po život i zdravlje radnika na radu, donijeće rješenje o zabrani rada na radnom mjestu.

Ako organizacija ili poslodavac ne postupi po rješenju o otklanjanju nedostataka, inspektor rada može zabraniti rad na radnom mjestu na koje se rješenje odnosi, dok se nepravilnost odnosno nedostatak ne otkloni .

Ako zabrana rada obuhvata organizaciju ili njen dio, organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je odmah obavjestiti izvršni organ skupštine opštine na čijem se području nalazi organizacija ili njen dio.

Član 60.

Inspektor rada dužan je da čuva kao povjerljiv podatak ime radnika koji mu se obratio po bilo kom osnovu zbog neprovođenja propisa iz oblasti zaštite na radu.

Član 61.

Protiv rješenja organa uprave nadležnog za poslove rada može se izjaviti žalba , u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja republičkog inspektora rada donesenog u prvom stepenu može se izjaviti žalba funkcioneru republičkog organa uprave nadležnog za poslove rada, u roku od osam dana od prijema rješenja.

U slučaju kada je naložena zabrana rada žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

VI-KAZNENE ODREDBE

Član 62.

Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za privredni prestup:

1. organizacija ako pri projektovanju ne primjeni propisane mjere zaštite na radu i ne izda odgovarajuću ispravu (član 10);
2. izvođač građevinskih objekata, ako ne izvede radove prema projektnoj dokumentaciji i ne obezbjedi dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat odnosno tehničko tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji (član 11.stav1);
3. proizvođač sredstava za rad i opreme ako prilikom projektovanja, konstruisanja, odnosno proizvodnje ne primjeni propisane mjere zaštite na radu,ne izda uputstvo za bezbjedan rad i održavanje,odnosno ne izda ispravu ,odnosno izda ispravu da su pri projektovanju, konstruisanju,odnosno proizvodnji primjenjene mjere zaštite na radu i ako te mjere nisu primjenjene (član 12);
4. proizvođač sredstava lične zaštite, ako pri projektovanju,konstruisanju,odnosno proizvodnji ne primjeni mjere zaštite na radu,ne izda uputstvo za njihovu upotrebu i održavanje i ne označi da su proizvedeni u skladu sa propisima i ne izda odgovarajuću ispravu, odnosno ne označi na sredstvima lične zaštite ili izda odgovarajuću ispravu i ako pri projektovanju, konstruisanju i proizvodnji nisu primjenjene mjere zaštite naradu (član 13);
5. uvoznik sredstava rada i opreme i sredstava za ličnu zaštitu, ako kupoprodajnim ugovorom ne obezbjedi garanciju da ista odgovaraju međunarodnim konvencijama, tehničkim propisima i propisima donesenim na osnovu zakona i ne pribavi odgovarajuća uputstva za upotrebu i održavanje(član 14)
6. organizacija, ako stavlja u promet ili upotrebu sredstava rada i opremu i sredstva lične zaštite, a da ne odgovaraju propisima donesenim na osnovu zakona (član 16)
7. organizacija koja vrši pregled i ispitivanja za svoje potrebe i organizacija za zaštitu na radu , ako ne ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme (član 21.st.1.i 2) ;

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

8. organizacija koja vrši periodične preglede i ispitivanja, ako ne izda odgovarajuću ispravu, odnosno izda ispravu, a da prethodno nije izvršila preglede i ispitivanje na propisan način (član 22)
9. organizacija u oblasti zdravstva, ako ne vrši odgovarajuće ljekarske preglede radnika koji rade na radnim mjestima iz člana 27. ovog zakona (član 31. stav 1)

Za privredni prestup iz prethodnog stava kazniće se radnik iz člana 49. ovog zakona novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Član 63.

Novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija ako:

1. u okviru plana razvoja ili posebnog programa mjera zaštite na radu ne obezbjedi sredstva za provođenje i unapređenje zaštite na radu i ne postupi u rokovima za njihovu realizaciju (član 2);
2. ne obezbjedi sredstva lične zaštite (stav 8. stav 2)
3. u izradi tehničke dokumentacije, u kojoj učestvuje više organizacija, odnosno poslodavaca, ne obezbjedi jedinstven dokaz da je objekat izgrađen, odnosno tehničko-tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji (član 10. stav 3. i član 11. stav 2);
4. prije početka rada ne izradi elaborat i ne obezbjedi jedinstven elaborat o uređenju radilišta u skladu sa propisima o zaštiti na radu, ne izvodi radove prema tom elaboratu i u određenom roku ne dostavi elaborat o uređenju radilišta organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada (čl. 17. i 18);
5. ne obezbjedi vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja (čl. 19)
6. periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava lične zaštite ne vrši u rokovima i po postupku koji je utvrđen opštim aktom i kolektivnim ugovorom (čl. 23);
7. za radna mjesta ne utvrdi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti (čl. 25. stav 1);
8. zasnuje radni odnos sa radnikom a da prethodno nije utvrđeno njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti za određeno radno mjesto (čl. 25. stav 2);
9. ne preduzme mjere za sprečavanje nastupanja oboljenja odnosno invalidnosti kod radnika (čl. 26);
10. ne utvrdi radna mjesta sa posebnim uslovima rada (čl. 27);
11. radno vrijeme radnika skрати, a da prethodno nije pribavljen stručni nalaz ovlaštene organizacije i republičkog organa ovlaštenog za poslove rada da se postojećim mjerama zaštite na radu ne mogu otkloniti štetni uticaji nepovoljnih uslova rada (čl. 28. stav 2);
12. ne uputi radnika na odgovarajući ljekarski pregled (čl. 29. stav 1)
13. organizaciji u oblasti zdravstva ne dostavi podatke o radnim mjestima sa navedenim štetnostima i opasnostima kojima je radnik izložen. (čl. 29. stav 2);
14. radniku ne obezbjedi periodičnu izmjenu smjena (čl. 35);
15. ne postupi po rješenju inspektora u skladu sa čl. 57. stav 1 i 3 ovog zakona;

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznit će se i odgovorno lice u organizaciji novčanom kaznom od 2.500 do 5.000. dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se poslodavac novčanom kaznom od 6.000 do 12.000 dinara.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 64.

Novčanom kaznom od 6.000 do 12.000 dinara kaznit će se za prekršaj organizacija ako:

1. ne dostavi izvještaj oljekarskim pregledima radnika u roku od 15 dana od dana izvršenog pregleda (čl.30)
2. radnika ,koji ne ispunjava uslove za rad na radnom mjestu pod posebnim uslovima rada , privremeno ne rasporedi na drugo radno mjesto i ne uputi stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti (čl.32);
3. ne ispunji uslove za rad noću i ne dobije saglasnost nadležnog organa (čl.34)
4. radniku naredi prekovremeni rad i rad noću suprotno nalazu stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti (čl.36);
5. ne organizuje vršenje poslova zaštite na radu i ako na poslove zaštite na radu rasporedi radnika koji ne ispunjava uslove u pogledu stručne spreme (37);
6. odmah ne izvesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o smrtnom slučaju , nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika, težoj povredi, profesionalnom oboljenju ili pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika (čl 38);
7. ne donese program i ne izvrši obuku radnika iz oblasti zaštite na radu (čl.39.stav 1)
8. ne izvrši provjeru osposobljenosti radnika za samostalan i bezbjedan rad iz oblasti zaštite na radu i radnika ne rasporedi na radno mjesto koje odgovara njegovom znanju i sposobnostima (čl.39.stav 2. i 4);
9. omogući da radnik radi na radnom mjestu i ako nije osposobljen za bezbjedan rad (čl.39.stav 3);
10. opštim aktom, odnosno kolektivnim ugovorom ne utvrdi koja sredstva lične zaštite pripadaju radniku (član 42.stav 1);
11. radniku omogući da otpočne ili nastavi sa radom na radnom mjestu, a da nije obavio odgovarajući ljekarski pregled.(član 43.stav 2);
12. opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom ne utvrdi slučajeve i način provjere da li je radnik pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti (član 44);
13. ne razmotri inicijativu sindikata, ne preduzme odgovarajuće mjere zaštite na radu i ne izvesti sindikat i organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative (član.47);
14. odmah ne izvesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada , ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje (član 48);
15. ne organizuje i ne provodi propisane mjere zaštite na radu (član 49);
16. ne vodi evidenciju propisanu članom 50. ovog zakona ;
17. pismeno ne izvesti inspektora rada o izvršenju rješenja (član57.stav 2).

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznit će se i odgovorno lice u organizaciji novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 dinara .

Za prekršaj iz tačke 3. do 11. tačka 13. do 15. i tačke 17. iza stava 1. ovog člana kaznit će se poslodavac novčanom kaznom od 3.000 do 7.000 dinara.

Član 65.

Novčanom kaznom od 200 dinara kaznit će se za prekršaj na licu mjesta radnik određen opštim aktom, odnosno poslodavac , ako ne obezbjedi namjensko korištenje sredstava lične zaštite radnika (član 42. stav 2).

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Član 66.

Novčanom kaznom od 50 dinara kaznit će se za prekršaj na licu mjesta radnik ako se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu, ne koristi sredstva rada po uputstvu proizvođača i uputstvu za bezbjedan rad, ako namjenski ne koristi sredstva lične zaštite i ne održava ih u ispravnom stanju (član 41).

Član 67.

Novčanu kaznu na licu mjesta za prekršaj iz člana 65. i 66. ovog zakona naplaćuje inspektor rada koji vrši neposredni nadzor.

VII – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 68.

Organizacije su dužne opšte akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Organizacije koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona bile ovaštene da vrše poslove iz člana 35. i 47. Zakona o zaštiti na radu – Prečišćeni tekst („Službeni list SRBiH“, broj 31/84 i broj 12/87 i 46/88) obavezne su da podnesu zahtjev za utvrđivanje uslova u smislu člana 21. ovog zakona, u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 70.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada donijeće propise iz člana 21. stav 2., člana 22. stav 3., člana 28. stav 4., člana člana 31. stav 2. i člana 52. ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 71.

Do donošenja propisa iz prethodnog člana primjenjivat će se:

1. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati osnovne organizacije, odnosno organizacije za zaštitu na radu koje vrše periodične preglede i ispitivanja („Službeni list SRBiH“, broj 20/85);
2. Pravilnik o obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima oruđa za rad, radnih i pomoćnih prostorija, kao i postupku i načinu vršenja tih pregleda i ispitivanja („Službeni list SRBiH“, broj 19/85);
3. Pravilnik o postupku utvrđivanja poslova, odnosno radnih zadataka sa posebnim uslovima rada zbog kojih se određuje kraće radno vrijeme na tim poslovima, odnosno radnim zadacima („Službeni list SRBiH“, broj 1/86);
4. Pravilnik o vršenju ljekarskih pregleda radnika („Službeni list SRBiH“, broj 2/81);
5. Pravilnik o obliku i sadržaju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 30/85);
6. Pravilnik o vođenju evidencije i čuvanju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 19/85);
7. Uputstvo o vođenju evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima iz oblasti zaštite na radu i sadržaju i načinu podnošenja izvještaja organa inspekcije rada („Službeni list SRBiH“, broj 7/85);
8. Pravilnik o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu („Službeni list SRBiH“, broj 38/86);
9. Rješenje o utvrđivanju ovlašćenih organizacija za izdavanje stručnih nalaza („Službeni list SRBiH“, broj 10/86 i 6/90);
10. Pravilnik o obezbjeđenju smještaja i ishrane radnika, odnosno njihovom prevozu od mjesta stanovanja do mjesta rada i natrag („Službeni list SRBiH“, broj 18/80);

Član 72.

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

Do donošenja propisa iz člana 38. stav 2. zakona o osnovnim pravima iz radnih odnosa, kao odredbe republičkih propisa, primjenjivat će se odredbe:

1. Opšteg pravilnika o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu („Službeni list FNRJ“, broj 16/47, 18/47 i 36/50);
2. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kudeljarama („Službeni list FNRJ“, broj 46/47);
3. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u grafičkim preduzećima („Službeni list FNRJ“, broj 56/47);
4. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u fabrikama stakla-staklarama („Službeni list FNRJ“, broj 14/48 i 18/48);
5. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kamenolomima i ciglanama, kao i kod vađenja gline, pijeska i šljunka („Službeni list FNRJ“, broj 68/48);
6. Pravilnika o zaštitnim mjerama pri rukovanju eksplozivom i lagumanju (miniranju) u rudnicima i kamenolomima, kao i pri drugim radovima (prilog 8, uz „Službeni list FNRJ“, broj 98/49);
7. Pravilnika o tehničkim i zdravstvenotehničkim zaštitnim mjerama na radu pri hemijsko-tehnološkim procesima (prilog broj 8 uz „Službeni list FNRJ“, broj 55/50);
8. Pravilnika o tehničkim i zdravstvenotehničkim zaštitnim mjerama pri radu u crnoj metalurgiji („Službeni list FNRJ“, broj 7/55);
9. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri ronilačkim radovima („Službeni list FNRJ“, broj 36/58);
10. Pravilnika o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na preradi i obradi metala („Službeni list FNRJ“, broj 40/61);
11. Pravilnika o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri lučko-transportnom radu („Službeni list SFRJ“, broj 14/64);
12. Pravilnika o zaštiti na radu pri tehničkom obrađivanju legura i lakih metala u kupatilima sa nitranim solima („Službeni list SFRJ“, broj 48/65);
13. Pravilnika o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prevozu motornim vozilima („Službeni list SFRJ“, broj 55/65);
14. Pravilnika o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila („Službeni list SFRJ“, broj 17/66);
15. Pravilnika o zaštiti na radu s uređajima za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe („Službeni list SFRJ“, broj 32/66);
16. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima („Službeni list SFRJ“, broj 18/67);
17. Pravilnika o zaštiti na radu u poljoprivredi („Službeni list SFRJ“, broj 34/68);
18. Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 42/68 i 45/68);
19. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite pri radu sa dizalicama („Službeni list SFRJ“, broj 30/69 i 41 /69);
20. Pravilnika o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69);
21. Pravilnika o zaštiti na radu u izradi eksploziva i baruta i manipulisanju eksplozivima i barutima („Službeni list SFRJ“, broj 55/69);
22. Pravilnika o posebnim mjerama i normativima za zaštitu na radu pri preradi i obradi kože, krzna otpadaka kože („Službeni list SFRJ“, broj 47/70);
23. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 29/71);
24. Naredbe o obaveznom snabdijevanju radnika gaziranom slanom vodom u odjeljenjima sa visokom temperaturom („Službeni list FNRJ“, broj 40/47);
25. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena za izvjesne poslove grafičke industrije („Službeni list FNRJ“, broj 98/48);
26. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena za izvjesne poslove u rudarstvu („Službeni list FNRJ“, broj 31/49);
27. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena u privrednim organizacijama za proizvodnju elektroda i ferolegura („Službeni list FNRJ“, broj 26/57);
28. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena u proizvodnji laka („Službeni list FNRJ“, broj 24/59);
29. Naredbe o zabrani upotrebe motornih benzina za odmašćivanje, pranje i čišćenje metalnih dijelova i predmeta od drugog materijala („Službeni list SFRJ“, broj 23/67);
30. Odluke o određivanju skraćenog radnog vremena za poslove u građevinarstvu koji se vrše u kesonima („Službeni list FNRJ“, broj 29/55);

"Službeni list SRBiH", broj: 22/90

31. Uputstva o načinu vršenja nadzora nad pridržavanjem propisa o zaštiti na radu u preduzećima koja proizvode za određene vojne potrebe („Službeni list SFRJ“, broj 23/66);
32. Uputstvo o podacima iz oblasti zaštite na radu koje su organi inspekcije rada dužni pribavljati i o izvještajima koji su dužni dostavljati („Službeni list SFRJ“, broj 4/67);

Do donošenja propisa iz člana 38. stav 2. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa primjenjivat će se odredbe:

1. Pravilnika o zaštiti na radu u šumarstvu („Službeni list SRBiH“, broj 20/85);
2. Pravilnika o zaštiti na radu sa razvijačima acetilena i acetilenskim stanicama („Službeni list SRBiH“, broj 32/87);
3. Pravilnika o zaštiti na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala („Službeni list SRBiH“, broj 5/86);
4. Pravilnika o zaštiti na radu na željeznicama („Službeni list SRBiH“, broj 42/86 i 3/87);
5. Pravilnika o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („Službeni list SRBiH“, broj 5/88);
6. Pravilnika o zaštiti na radu pri korištenju električne energije („Službeni list SRBiH“, broj 34/88);
7. Uputstvo o postupku vršenja nadzora nad primjenom propisa iz oblasti zaštite na radu pri gradnji tunela („Službeni list SRBiH“, broj 28/88);

Član 73.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti na radu- Prečišćeni tekst („Službeni list SRBiH“, broj 31/84, broj 12/87 i 46/88).

Član 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu SRBiH.